

ÀMBIT : SILENCI – MYSTERION

REFLEXIONS I PREGUNTES

“A falta d’un mot millor perquè els mots són inadequats, he triat la paraula «**misteri**» per **simbolitzar** aquell element polisèmic (Origen - Ésser - Buit - Abisme – Infinit – Desconegut) que és present en la consciència humana. Aquest element permet el creixement humà. Sense consciència del **Misteri**, no podem parlar seriosament de vida. Aquest **Misteri** és una dimensió de la Realitat en conjunt barrejada amb tots nosaltres i amb tot el món en una aventura cosmoteàndrica.”

Raimon Panikkar¹

“Per obrir-nos al misteri, l’única mediació possible és el nostre ésser mateix, la nostra existència, despullada. (...) Sense amor i coneixement, sense corporalitat i temporalitat, aquesta experiència no és possible.”

Raimon Panikkar²

La nuesa transformadora que ens obre al misteri té un nom: **silenci**. Silenci que convida a mirar i a atendre, silenci que arrela en la realitat, silenci que permet acollir els *signes dels temps* per poder-ne fer un *temps de símbols*. ¿Com concretar-ho, avui? Amb el propòsit d’aprofundir-hi, el diàleg convida a la tradició budhista i a la tradició musulmana a compartir interrogants, reflexions i propostes. ¿Quins signes sobresurten en el present? Signes de crisi, de canvi constant, de transformació. ¿Temps de símbols?

- a) ¿Què poden aportar les grans tradicions com el Buddhisme i l’Islam a la lectura de la realitat complexa i canviant?
- b) ¿Com interpreta i valora el temps de crisi l’experiència budhista i musulmana? Com s’hi pot incidir en la realitat?
- c) “*En la creació hi ha grans signes (ayatins) divins per aquell qui vol comprendre*” (Alcorà 2,164). ¿Què significa per un musulmà veure la realitat com a “signe”?
- d) ¿Quina relació trobem amb la concepció del *temps* segons l’Islam (final del temps o Akhir-al-Zaman) i el buddhisme (cicles kàrmics)?
- e) ¿Quina perspectiva aporta l’Islam per transformar i desxifrar la percepció profana de la realitat a la recerca de la veritat?
- f) ¿Quines pistes ens ofereixen el Buddhisme i l’Islam per copsar el *Misteri* de l’existència, per adonar-se i no autoenganyar-se sobre el fet si l’orientació és adequada?
- g) ¿Quins *símbols* ofereixen les tradicions del Buddhisme i l’Islam per facilitar l’orientació de la ment i del cor?

¹ *El ritme de l’Ésser* (Opera Omnia Raimon Panikkar, X.1), Fragmenta, Barcelona, 2012.

² «Les icones del misteri. L’experiència de Déu», dins *Espiritualitat, el camí de la Vida*, (Opera Omnia Raimon Panikkar, I.2), Fragmenta, Barcelona, 2012, p. 23-98.

TEXTOS INSPIRADORS

Teresa Guardans:³

“Silenci és disponibilitat plena, espai desocupat, lliure, a l'aguait; estat de vigília, d'alerta; interès il·limitat des del qual es pot generar aquella comprensió profunda, sense mediacions –immediata–, que és la contemplació.

Silenci és aprendre a mirar des de l'atenció sostinguda, contemplativa, atenció sense interferències del monòleg interior egocentrat, la incansable conversa del jo amb si mateix, amb els seus projectes, les seves expectatives, les seves pors. Silenci és possibilitar l'escolta, afinar la ment silenciosa; és obrir els ulls, deixar el camí lliure a una relació amb el que és, sense interposar-hi filtres.

Silenci és aprendre a endinsar-se, passar de la superfície del llac al seu interior, tant si es tracta de realitats del món exterior com si es tracta de la pròpia vida: anar més enllà de la superfície. És l'anhel per abraçar la realitat i deixar-se penetrar per ella.”

Bíblia (Lc 12,54-57): “Jesús deia a la gent: Quan veieu pujar un núvol cap a ponent, dieu que ve pluja, i la pluja arriba. I quan bufa el vent de migjorn, dieu que farà calor, i en fa. Hipòcrites!! Vosaltres sabeu entendre l'aspecte de la terra i del cel ¿i no sabeu entendre en quin **temps** esteu vivint? ¿Per què no discerniu pas allò que convé fer?”

Alcorà 2,164: “En la creació dels cels i de la terra, en el canvi successiu de la nit i el dia, com corren els astres en la mar del cel, per a profit dels homes, en l'aigua que Al·làh fa baixar del cel, vivificant la terra, que estava morta, en el rumb canviant de cada vent i de cada núvol, com agafats entre el cel i la terra, hi ha grans **signes**, miraculosos, per a la gent que vol pensar i reflexionar sobre l'acció de Déu, el Seu poder”

Cànon budhista xinès: “L'u és els molts. Els molts és l'u.

En la paraula el significat ha de trobar-se.

En el significat la paraula ha de ser entesa.

No-ser és ser. Ser és no-ser.

La no-forma és la forma.

La forma és la no-forma.

No-ser és ser. Ser és la no-forma” *Avatamsaka-sutra* (Sutra de la Garlanda).

Einstein versus Buddha.⁴

Trin Xuan Thuan:

Segons la *teoria de la relativitat* el temps no passa, senzillament és allí, immòbil i estàtic. L'espai-temps és en la seva totalitat i conté tots els esdeveniments des de l'inici del temps fins la seva fi.

Matthieu Ricard:

El temps no està aquí, immòbil i estàtic, ja que aquest és mancat de realitat. No es pot veure l'espai-temps d'Einstein com un absolut, ja que no és res més que una convenció. La naturalesa absoluta del temps és la seva vacuïtat, l'absència d'una naturalesa pròpia. El que s'anomena el quart aspecte del temps que transcendeix els altres tres (passat-present-futur), i que a voltes s'assimila a l'instant què és més enllà de la noció de duració. Des del punt de vista contemplatiu, restar en la *frescor de l'instant* és reconèixer la naturalesa vàcua i lluminosa de la ment i la transparència del món dels fenòmens. Una naturalesa immutable, no en el sentit d'una mena d'entitat permanent, sinó en el sentit de la veritable realitat de la ment i els fenòmens, que està més enllà dels conceptes d'anar i venir, d'ésser i no-ésser, d'u i múltiple, de començament i final.

³ *La setena direcció. El conreu de la interioritat*, Claret, Barcelona, 2008.

⁴ Matthieu RICARD i Trinh XAUN THUAN, *El infinitu en la palma de la mano. Un diàlego entre la ciencia moderna y la filosofía budista*, Urano, Barcelona, 2001, p. 166.

ÀMBIT : PARAULA – PAIDEIA

REFLEXIONS I PREGUNTES

“L’home és *homo loquens*. El llenguatge és el nostre do, i parlar és la nostra missió. Però les paraules humanes són alguna cosa més que simples senyals del nostre sentir o **signes** per expressar els nostres conceptes. El món és un univers **simbòlic** i el llenguatge és l’òrgan humà principal per participar en la viva **realitat simbòlica** d’aquest univers. No hi ha paraula efectiva sense la *quaternitas* següent: qui parla, a qui es parla, de què es parla i a través de què es parla –això és: sense emissor, receptor, missatge i *medium*. Una paraula és un so emès per algú vers un que escolta sobre alguna cosa. Es podria dir: subjecte, objecte, contingut i instrument; o bé: home, consciència, idea i matèria.”

Raimon Panikkar¹

En la Grècia clàssica, el terme «*paidéia*» era el terme que s’utilitzava per parlar de l’educació dels infants entesa com a una formació intel·lectual, espiritual i, fins i tot, atlètica de l’home.

No hi ha dubte que l’educació continua tenint en la “*paraula*” la seva eina principal, tant per a la transmissió de coneixement com per a la formació de la persona.

És a través d’aquesta “*paraula*” que podem “*enraonar*” (donar raó) d’aquests **signes dels temps**. I és amb la paraula que podem dialogar sobre aquest **temps de símbols**.

En la *paraula* trobem la matèria d’estudi, la meditació, l’instrument per a la reflexió personal i col·lectiva, l’àgora pel diàleg i la trobada amb l’altre.

Avui volem utilitzar la *paraula*, des del respecte i la sensibilitat, per interrogar-nos:

- a. En una realitat social de caire multicultural com la que ens envolta, ¿com ens cal actuar per no confondre “*integració*” i “*assimilació*”?
- b. ¿De quina manera “*l’agosament creatiu*” dels artistes contemporanis pot conviure amb el respecte a la tradició i a la vocació espiritual de l’ésser humà?
- c. ¿Com es pot establir un diàleg entre religions en el fòrum públic o polític sense que això pugui semblar un atemptat contra les llibertats individuals i col·lectives?
- d. ¿Com s’ha de pautar la presència de la cultura religiosa en els plans educatius en una societat secularitzada com la nostra?
- e. ¿Quins mecanismes haurien d’utilitzar les religions o les comunitats religioses per saber comunicar la seva filosofia de vida sense alterar la “*pax civilis*”?
- f. ¿Ha millorat avui dia a casa nostra el diàleg entre creients i no creients? ¿Com s’hi pot continuar treballant?
- g. ¿Quina diferència hi ha entre un “diàleg diplomàtic” i un veritable “diàleg interreligiós”?
- h. ¿S’ha explicat prou bé la diferència entre “tolerància” i “respecte”?
- i. ¿S’ha de limitar la presència del fet religiós en els mitjans de comunicació en nom de la laïcitat?
- j. ...

¹ Raimon PANIKKAR, «El diàleg indispensable. Pau entre les religions», dins *Diàleg intercultural i interreligiós*, (Opera Omnia Raimon Panikkar, VI.2), Fragmenta, Barcelona, 2015, p. 184.

TEXTOS INSPIRADORS

Raimon Panikkar: *Humanisme com cultura de l'humanum*²

L'home no pot fer realitat la seva vida, realitzar el seu ésser, si no és alguna cosa més que el seu propi jo individual, si només es preocupa pel control del seu cos, per l'embelliment de la seva ànima i per les bones relacions amb el seu tu. La riquesa humana va molt més enllà. [...] Voldria resumir l'experiència que hi ha a la base d'això a partir de la situació actual del món científicotecnològic, en què tots vivim més o menys. Els xinesos, al segle XIII, van veure quelcom de semblant amb més gran lucidesa i també les Upanisad, al segle VI abans de Crist, ens en donen un indicatiu. Ara, però, comencem a veure-ho també nosaltres: és la impossibilitat *per principi* de dominar els diversos camps del saber. No puc saber-ho tot. I com més sé, més sé que no sé res. Així apareix una inflació del saber que és tan dolenta com l'explosió demogràfica. La bibliografia que tenim a l'abast és tan extensa que cap persona no pot llegir-ho tot, ni tan sols pel que afecta a la seva especialitat. M'he de limitar a extrems d'extrems d'aquesta bibliografia. ¿Però com puc conèixer, si jo intento conèixer-ho tot —en un sentit quantitatiu? ¿Puc, per principi, conèixer quelcom més que aquest o aquell detall? Començo a entendre que, fins i tot en la hipòtesi que ho pogués conèixer tot, aquest saber no em donaria cap coneixement veritable.

Aquesta era la queixa d'Heràclit contra els pitagòrics. [...] La pregunta adequada, aleshores, és: «Com puc conèixer allò a través de què tot és conegut?». El que aquí s'exigeix és una inversió radical de l'orientació de la nostra civilització. O bé s'orienta cap a la producció d'objectes —tecnocràcia— o bé a la perfecció dels subjectes —humanisme. Ambdues orientacions són decisions fonamentals que s'exclouen mútuament en llurs fins. En la nostra època, la tecnocràcia domina per damunt de l'humanisme. Si es tracta d'aconseguir poder, alguns —sempre una minoria— poden obtenir-lo molt fàcilment amb l'ajuda de la tecnocràcia. Avui ens delim per dominar el món, canviar-lo —o destruir-lo. La felicitat personal, en canvi, depèn d'uns factors completament diferents; algunes persones l'aconsegueixen, d'altres no. Ara bé, d'això es tracta, aquí, de la plenitud de la vida i de la participació humana en aquesta plenitud. [...] Ens trobem davant d'una decisió fonamental, que no és de naturalesa individual, sinó que ens afecta a tots: si la persona en singular és feliç o no, pot ser una pregunta individual, però si les prioritats de la nostra civilització estan orientades cap a la felicitat o cap al poder, això només ho podem determinar col·lectivament.

Charles Taylor: *Democràcia i diversitat religiosa*³

Mentre que el principal repte que va requerir secularisme en el passat a molts països occidentals era el d'una religió dominant, avui la principal característica de la religió a les societats liberals avançades és la seva diversitat i pluralitat. La religió abans dominant, generalment alguna confessió cristiana, exerceix en general un control feble dels seus (ex) membres. I les identitats religioses que, si més no, semblen més fortes pertanyen a minories petites. Per tant, la crida a un secularisme centrat en la religió és gairebé inexistent. Però la necessitat de tractar de manera justa i democràtica una diversitat de religions, cultures i cosmovisions històricament sense precedents, incloent-hi les formes creients i les atees, i totes les variants possibles entremig, és òbvia i urgent.

² Raimon PANIKKAR, «Quaternitas perfecta», dins *Espiritualitat, el camí de la Vida*, (Opera Omnia Raimon Panikkar, I.2), Fragmenta, Barcelona, 2012, p. 460-463.

³ Charles TAYLOR, *Democràcia i diversitat religiosa*. Conferència celebrada al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB) el 27 de maig del 2015.

ÀMBIT : ACCIÓ – OIKONOMIA

REFLEXIONS I PREGUNTES

“En llenguatge teològic, *oikonomia* significava i significa el "govern" diví de tot el món. Paradoxalment, l'*economia* moderna ha convertit la governació del món en una nova família, però aquest cop no és divina sinó monetària —el nom d'una altra Deessa, Juno Moneta, per continuar la paradoxa amb ironia. Si el sentit de la responsabilitat i la governació còsmica apareix llunyà en la consciència humana habitual d'avui en la civilització occidental, la consciència de la nostra responsabilitat *ecològica* ha sorgit en l'Home contemporani d'una manera molt prometedora — encara que la causa d'això pugui ser que semblen haver tocat fons en la sostenibilitat de la terra per suportar la nostra "meravella" tecnològica.”

Raimon Panikkar¹

Alguns **signes del temps** de l'economia que ens han portat fins on som ara passen per evidenciar el *creixement econòmic* com a única via per afrontar els reptes i problemes de la societat actual. Per tal d'assegurar aquest creixement econòmic, l'economia actual sembla més preocupada per incentivar i estimular el consum que no en la gestió dels recursos. així doncs, l'home modern sembla viure en un túnel que no ens permet tenir camp de visió per poder millorar en l'art de viure d'una manera més íntegra i plena.

El fet que sigui precisament una *economia* basada en el *creixement* i el *consum* un dels **signes del temps** del present, fa que la societat es vegi dividida entre aquells que poden en major o menor grau participar d'aquest procés de creixement il·limitat i els que no. La *desigualtat* social fa temps que és un eix de l'estructura de la nostra societat i precisament és l'*economia* la clau de volta que la sosté.

Volem conduir un diàleg centrat en l'*economia* com a **signe** i **símbol** dels temps actuals, els eixos del qual poden ser:

- a) El model del creixement econòmic, el consum per el consum.
- b) Les desigualtats socials que genera l'economia.
- c) La plenitud de l'ésser més enllà de l'economia.
- d) Repensar l'economia com a gestió dels recursos humans i naturals.
- e) Els valors que haurien de regir una economia humanitzada.
- f) Nous models de gestió empresarial.
- g) Viure l'espiritualitat en el treball, les institucions i les empreses.
- h) Que poden aportar les grans tradicions religioses en l'àmbit econòmic des dels **signes del temps** i des del **temps de símbols**.

¹ Raimon PANIKKAR, *El ritme de l'Ésser* (Opera Omnia Raimon Panikkar, X.1), Fragmenta, Barcelona 2012, p. 538-542.

TEXTOS INSPIRADORS

Ramon Llull: "El que no es posseïx a si mateix és extremadament pobre."

Llibre dels Fets dels Apòstols (Ac 4, 32-35): *La primera comunitat: tot al servei de tots*

La multitud dels creients tenia un sol cor i una sola ànima, i cap d'ells no considerava com a propis els béns que posseïa, sinó que tot estava al servei de tots. Amb gran poder els apòstols donaven testimoni de la resurrecció de Jesús, el Senyor, i la gràcia abundosa de Déu actuava en ells. Ningú d'entre ells no vivia en la indigència, perquè tots els qui eren propietaris de terres o de cases les venien, portaven el producte de la venda, i el dipositaven als peus dels apòstols. Després era distribuït segons les necessitats de cadascú.

Laudato si ('Lloat sigueu'). *Carta encíclica del Sant Pare Francesc sobre la cura de la casa de tots.*

52. El deute extern dels països pobres s'ha convertit en un instrument de control, però no passa el mateix amb el *deute ecològic*. De diverses maneres, els pobles en vies de desenvolupament, on es troben les més importants reserves de la biosfera, continuen alimentant el desenvolupament dels països més rics a costa del seu present i del seu futur. La terra dels pobres del Sud és rica i poc contaminada, però l'accés a la propietat dels béns i recursos per a satisfer les seves necessitats vitals els està vedat per un sistema de relacions comercials i de propietat estructuralment pervers. És necessari que els països desenvolupats contribueixin a resoldre aquest deute limitant de manera important el consum d'energia no renovable, i aportant recursos als països més necessitats per a donar suport a polítiques i programes de *desenvolupament sostenible*. Les regions i els països més pobres tenen menys possibilitats d'adoptar nous models amb vista a reduir l'impacte ambiental, perquè no tenen la capacitat per a desenvolupar els processos necessaris i no poden cobrir els costos. Per això cal mantenir amb claredat la consciència que en el canvi climàtic hi ha *responsabilitats diversificades* i, com van dir els Bisbes dels Estats Units, correspon enfocar-se «especialment en les necessitats dels pobres, febles i vulnerables, en un debat sovint dominat per interessos més poderosos.» Necessitem enfortir la *consciència* que som *una sola família humana*. No hi ha fronteres ni barreres polítiques o socials que ens permetin aïllar-nos, i per això mateix tampoc no hi ha espai per a la globalització de la indiferència.

La Regla d'Or

"Allò que no voldries que et fessin, no ho facis als altres." (Confuci, *Analectes* 15, 23)

"No fereixis als altres amb allò que et fa sofrir a tu." (Buddha: *sutta Pitaka, Udanavagga* 5, 18)

"No facis als altres allò que si et fessin a tu, et causaria pena." (*Mahābhārata* 5, 15, 17)

"La bona naturalesa és aquella que es reprimeix per no fer a l'altre, allò que no seria bo per a ella." (*Dadistan-i-Denik* 49, 5)

"Allò que per a tu és detestable, no ho facis al teu pròxim. Aquesta és tota la Llei, la resta són comentaris." (*Talmud bab, Shabbat* 31a.)

"Cap de vosaltres no és veritablement creient fins que no vol per al seu germà allò que vol per a ell mateix." (Muhammad: 13è. dels 40 *Hadiths de Nawawi*)

"Allò que us irrita de la conducta dels altres envers vostre, no els ho feu a ells." (Isòcrates, *A Nicoclès*, 61).

Iter Ivminis — Treballs i plaers d'amor

Teresa de Jesús i Ramón Llull

El pelegrinatge, la recerca, l'anhel de comunió amb l'ànima de l'Amat

El camí històric i musical "Iter Luminis" és una gira per monestirs de Catalunya que pretén unir història i música amb el patrimoni i la gent del territori, per crear una renovada tradició, compromesa amb el propi desig i en relació amb la comunitat. Aquest camí té la voluntat de viure l'art, la cultura, l'espiritualitat i l'emoció com a eines fonamentals en la construcció de la nova sensibilitat social. La possibilitat sonora que viurem va ser creada fa segles per experimentar la trobada amb el misteri en espais arquitectònics de tel·lúrica singularitat, i és aquesta vivència de trobada i comunicació el camí que volem recórrer amb vosaltres.

Treballs i plaers sense distinció, són els de la recerca constant de l'ànima en el si de Déu de Teresa de Jesús. Són la convivència del plany i la joia de l'Amic Ramon Llull en el si de l'Amor de l'Amat. Tots dos, Teresa i Ramon, reflen junts i diferenciats en el cant de l'ocell del verger de l'Amat.

"Demanà l'Amat a l'amic:
¿-per què m'estimes?
-Perquè dels treballs i els plaers no me'n fas cap
diferència."

"Cantava l'ocell en el verger de l'Amat. Vingué l'Amic,
el qual digué a l'ocell:
-Si no ens entenem pel llenguatge, entenem-nos per
l'amor; car en el teu cant es representa als meus ulls el
meu Amat."

Ramon Llull

"Oh nudo que así juntáis
dos cosas tan desiguales,
no sé por qué os desatáis,
pues atado fuerza dais
a tener por bien los males."

"Para aprovechar mucho en este camino y subir a las
moradas que deseamos, no está la cosa en pensar
mucho, sino en amar mucho; y así lo que más os
despertare a amar, eso haced."

Teresa de Jesús

¿Perquè Ramon Llull i Teresa de Jesús? Senzillament perquè expressen de manera sublim el que vull compartir avui: l'orientació de la seva espiritualitat activa. Assumir la història que ve pel darrere i seguir les seves passes amb les pròpies en direcció a unes de més fondes, és el procés de creació d'una consciència que alimenta el procés d'humanització. Aquest procés d'aprenentatge, és fa realitat sempre i quan el vulguem conrear, fangar. Les obres d'aquest programa suggereixen la construcció d'una consciència en tres etapes simbòliques: desig, poeta (conversió) i fangador (penitència), i orientació.

Desig donat que hem d'orientar a través d'allò que som. Tot comença amb l'insaciable afany d'estimar i ser estimat (Déu) mai apaivagat quan cerquem satisfer-lo fora de nosaltres mateixos. *Alma buscarte has en mi.*

Poeta (conversió). La paraula conversió indica canvi, redreçament, cop de timó que proporciona un altre nord, una visió nova de les velles coses de sempre. **Fangador (penitència)** és insistir en la dimensió pràctica de la nova visió, que du necessàriament a una forma alternativa de fer i de ser.

L'orientació de la vida és la felicitat, l'estel que regna en els cels, *Polorum Regina*, és el nord de totes les aventures, de totes les vides que volen ser viscudes, de tots els viatges en totes les cartografies, allà on assenyalen tots els savis astrònoms.

Fragments d'un diàleg amb Lidia Pujol¹

He fet un camí. Vinc del rock, del pop i del punk. De sobte em trobo fent música tradicional, medieval i d'arrel espiritual (...) He tingut molta sort perquè sempre he tingut àngels que m'han ensenyat, persones que amb molt d'amor m'han seguit educant.

La meva pregària és que aprengui a no deixar passar les oportunitats de relacionar-me amb persones meravelloses que saben treure-li la bellesa i el do a tot, a les petites coses, a les persones més senzilles.

La paraula salva quan ho has viscut (...) Jo crec que la música m'ha salvat (...) Per mi, l'escenari és el meu altar, el lloc on em dono el permís per ser qui sóc. (...) Dalt de l'escenari faig l'amor amb els meus músics, dels qui prèviament m'he enamorat.

Vull comunicar i compartir el meu constant camí de recerca sobre què és l'amor i què no és amor. Necessito dir tota l'estona que la vulnerabilitat que tots tenim és un punt de partida real per cercar la vinculació autèntica amb l'altre, que ens pot salvar.

¿Per què no anem a una escola d'amor abans d'estudiar qualsevol altra cosa? Doncs no, perquè l'estructura social està muntada així i no interessa que siguem subjectes, que ens apoderem de les nostres vides i entrem en relació amb els altres.

La sensació corporal que tinc a l'escenari és d'una plenitud total (...) El que més m'agrada és mostrar el plaer de la comunicació (...) Estic cercant el plaer com d'allò que et sorprèn quan menys t'ho esperes, que et meravella de viure-ho. Jo vull ensenyar això.

Quan parlo d'espiritualitat em refereixo a aquella cosa que jo no puc controlar, que condueix la meua vida, que té a veure amb enamorar-me per anar a l'Amor. L'espiritualitat és poesia, és música, és bellesa, és dibuix, és un gest, és omplir de sentit cada cosa que fem.

La paraula relligar té un sentit profundíssim, que és posar-nos tots en relació d'amor, gratuïtament. Per mi, religió és estar en relació. En aquest sentit, sóc profundament religiosa. (...) Per mi l'esperit m'ha visitat (...) a través del monestir de Sant Benet de Montserrat.

Ha sigut molt important la col·laboració d'empreses que treballen pel bé comú (...) He posat la cerimònia "Iter Luminis" al servei de donar visibilitat artística a la feina ben feta del poeta i fangador (...) Hem posat en joc aquest encontre entre la matèria i l'espiritualitat. No m'interessen ni una espiritualitat buida de compromís i acció, ni una acció buida de sentit.

Per mi, Déu és comunicació, és relació, el cel és la comunicació i l'infern és la incomunicació. Déu és un convit a estar tots en comunió, orientats cap a una direcció que és inabastable (...) Tot allò que està orientat cap a l'infinit i cap a la possibilitat infinita ens ho han pres.

¹ Laia de AHUMADA, *Espirituals sense religió*, Fragmenta, Barcelona, 2015, p. 37-50.

Què són els Veda?

Els *Veda* són el conjunt de textos sagrats dels indoaris. També és el que actualment considerem com a sànscrit arcaic. Hi han estudis que daten la composició d'aquests himnes a 2500 a.C i d'altres a 1500 a.C, aquest període però, ja ens ajuda a situar-nos en un temps d'abans de l'escriptura.

Veda prové de l'arrel *v vid*, que significa «coneixement». El cant Vèdic és per tant resultat de la necessitat de transmetre aquest coneixement de manera oral. La recitació d'aquests himnes adquireix un caràcter musical ja que la pròpia llengua *Vèdica* es caracteritza per constar d'accent cromàtic indicat fins i tot gràficament en els textos posteriors fixats per escrit.

Recitar aquest coneixement de manera cantada era l'eina que facilitava als estudiosos, el memoritzar les escriptures de manera fidedigna. Es cantava i es segueix cantant fins als nostres dies utilitzant tres tons o accents bàsics: *udātta* ('alt o agut') *anudātta* ('baix o greu') *svarita* ('circumflex o mitjà') que permeten la seva recitació de manera fluida i circular.

La pròpia tradició vèdica considera que aquests textos son *śruti* ('escoltats'), es a dir no compostats per la ment ni per esforç humà i que originàriament van ser rebuts per els *ṛṣi* ('savis clarividents') que en estat de meditació, i degut a la seva puresa espiritual, van poder escoltar aquest coneixement provinent de la seva veu interior a la que van nombrar divina mare *vāk* ('paraula o veu'). Considerada per a moltes tradicions, la mare del univers, qui a traves del poder del so creatiu de la seva veu, donà forma i modelà l'univers.

Veiem un paral·lelisme amb altres tradicions que posen èmfasi en la importància i la sacralitat de la paraula (p. ex: en l'evangeli de Joan es diu «en el principi era la paraula / la paraula estava amb Deu / i Deu era la paraula»)

Explica la tradició, que el savi *Vyāsa* (aquell qui que va compilar el *Mahābhārata*, on es troba inclosa la *bhagavad-gītā*) va dividir el *Yajurveda*, (el *Veda* original) en 4 parts per a facilitar-ne el seu entendiment, quedant-ne el *Rgveda*: himnes a ser cantats per els sacerdots oferents, *sāmaveda*: cants per els actes de sacrifici, *yajurveda*: fórmules sacrificials i *atharvaveda*: himnes per al ritual domèstic, algun dels quals Namaskar ens presenta avui.

Namaskar és un grup de cant Vèdic musicat, tot i que originàriament aquest coneixement era una recitació màntrica que es cantava a capella. Namaskar ens el presenta amb un suau acompanyament instrumental.

El grup es va formar a finals del 2011, amb motiu de la presentació del llibre de Raimon Panikkar "*Iniciación a los Veda*"¹ a Casa Àsia. Actualment ofereix concerts per a diversos centres i festivals. Comosat per Alicia Corral, professora de cant Vèdic tradicional, a la veu, per Manish Shrestha, músic i compositor, amb el *sarod* i Olga Solà, música i estudiant de sànscrit, amb la *tàmpura* i el *śruti box*.

namo namah dhanyavādah
Salutació, reverència i gràcies

¹ Petit tast de la monumental i imprescindible: Raimon PANIKKAR, *L'experiència vèdica. Mantramañjarī. Antologia dels Veda per a l'home modern i la celebració contemporània*, Opera Omnia Raimon Panikkar, vol. IV/tom 1, Fragmenta, Barcelona, 2014.

Himnes

saha nāvavatu | taittirīya-upaniṣad 2.1.1

om saha nāvavatu
saha nau bhunaktu
saha vīryaṃ karavāvahai
tejasvināvadhītastu
mā vidviṣāvahai
om śāntiḥ śāntiḥ śāntiḥ

mantrapuṣpam | taittirīya-āraṇyaka upaniṣad 1.22.1

om, yo'pām puṣpaṃ veda | puṣpavān prajāvān paśumān bhavati | candramā vā apām puṣpaṃ | puṣpavān prajāvān
paśumān bhavati | ya evaṃ veda | yo'pāmāyatanam veda | āyatanavān bhavati | agnirvā apāmāyatanam | āyatanavān
bhavati | yo'gnerāyatanam veda |

āyatanavān bhavati | āpo vā agnerāyatanam | āyatanavān bhavati | ya evaṃ veda | yo'pāmāyatanam veda |
āyatanavān bhavati | vāyurvā apāmāyatanam | āyatanavān bhavati | yo vāyorāyatanam veda | āyatanavān bhavati |

āpo vai vāyorāyatanam | āyatanavān bhavati | ya evaṃ veda | yo'pāmāyatanam veda | āyatanavān bhavati | asau vai
tapannapāmāyatanam | āyatanavān bhavati | yo'muṣya tapata āyatanam veda | āyatanavān bhavati | āpo vā amuṣya
tapata āyatanam |

āyatanavān bhavati | ya evaṃ veda | yo'pāmāyatanam veda | āyatanavān bhavati | candramā vā apāmāyatanam |
āyatanavān bhavati | yaścandramasa āyatanam veda | āyatanavān bhavati | āpo vai candramasa āyatanam |
āyatanavān bhavati |

ya evaṃ veda | yo'pāmāyatanam veda | āyatanavān bhavati | nakṣatrāṇi vā apāmāyatanam | āyatanavān bhavati | yo
nakṣatrāṇāmāyatanam veda | āyatanavān bhavati | āpo vai nakṣatrāṇāmāyatanam | āyatanavān bhavati | ya evaṃ
veda |

yo'pāmāyatanam veda | āyatanavān bhavati | parjanya vā apāmāyatanam | āyatanavān bhavati | yaḥ
parjanyaśyāyatanam veda | āyatanavān bhavati | āpo vai parjanyaśyāyatanam | āyatanavān bhavati | ya evaṃ veda |
yo'pāmāyatanam veda |

āyatanavān bhavati | saṃvatsaro vā apāmāyatanam | āyatanavān bhavati | yassaṃvatsarasyāyatanam veda |
āyatanavān bhavati | āpo vai saṃvatsarasyāyatanam | āyatanavān bhavati | ya evaṃ veda ||

gāyatrī mantrah | taittirīya-āraṇyaka upaniṣad 10.35.1

om bhūr bhuvā suvaha
tat savitur vareṇyaṃ
bhargo devasya dhimahi
dhiyo yo naḥ pracodayāt²

Om
Terra, espai i cels.
Meditem sobre la gloriosa esplendor
del diví Vivificador.
¡Que Ell il·lumini les nostres ments!
Om

² Vegeu l'exegesi de Raimon PANIKKAR: «La Gāyatrī», *L'experiència vèdica*, p. 67-73.

S A M A Y A

per Yumma Mudra, inspirat en poemes de la Dakini Lalleshwari

Traducció d'en Joan A. Parés

LE PRESENT

"Il est elle, elle est lui
ils sont la Dakini
et leur danse est un ravissement
qui éveille les êtres".

LA VISION

Ô mon Amour,
J'ignorais que tu es en moi
et que je suis toi.
Je ne savais pas que nous sommes un.
A présent j'ai encore une question:
"Qui sommes nous?".

LA QUETE

Moi, Samaya
ayant affronté tant d'obstacles
en traversant le monde et après avoir subi
une multitude de tourments,
j'ai quitté ma maison.

J'ai continué à chercher par ci et par là,
jusqu'au bout de mon total épuisement.
Et à ce moment précis,
j'ai reçu la bénédiction de l'Amant.

LA VOIE

Plonge dans l'océan de l'Amour de l'Amant.
Libère-toi de la peur des codes de comportement.
Ô Samaya, ce qui est en toi
est aussi en dehors de toi.

Sans toi, il n'y a pas d'Amoureux.
Si tes désirs sont anéanti,
t'échappant ainsi des limites
du réseau du temps
alors tu pourras vivre n'importe où.

LE SOUFFLE

Ô Samaya continue à boire
le Nectar de l'Amour qui coule au-dedans de toi.
Un minuscule point de lumière grimpe
sur l'étalement du souffle,
pour chevaucher, dehors et dedans
sous la forme du chant: SO HA MA

EL PRESENT

"Ell és ella, ella és ell
ells són la Daquini
i llur dansa és un encís
que desperta els éssers".

LA VISIÓ

Oh! Amor meu,
Ignorava que tu ets amb mi
i que jo sóc tu.
no sabia pas que nosaltres som un.
Ara però, tinc encara una pregunta:
"Qui som nosaltres?".

LA RECERCA

Jo, Samaia
havent afrontat tants obstacles
travessant el món i després d'haver patit
una infinitat de turments,
he deixat casa meva.

He continuat cercant per aquí i per allà,
fins al final del meu total esgotament.
I en aquest moment precís,
he rebut la benedicció de l'Amant.

LA VIA

Submergeix-te a l'oceà de l'Amor de l'Amant.
Allibera't de la por dels codis de comportament.
Oh! Samaia, això que és en tu
és també fora de tu.

Sense tu, no hi ha Enamorats.
Si els teus anhels són aniquilats
escapan-te així dels límits
de la xarxa del temps
alehores podràs viure en qualsevol lloc.

L'ALÈ

Oh! Samaia continua bevent
el Nèctar de l'Amor que s'escola dintre teu.
Una petita guspira de llum s'enfila
sobre l'alè semental,
per cavalca'l, fora i dins
sota la forma del cant: SO HA MA.

LES SAGESSES

Ô Samaya, tu es devenue
tout l'univers en entier.

Tu es devenue
les Cinq éléments,
la terre, le ciel,
la lumière, les ténèbres et les vents.

Si tu connais véritablement cela
alors tu deviens ce que tu es déjà.

LA DEVOTION

Ô Samaya, les fleurs que tu offres
à ton Amoureux sont aussi
Lui-même, et ils sont ton être en toi-même,
et tu es l'offrande du feu,
et tu es l'offrande de l'eau,
tu es la Divine médecine,
tu es le souffle que Lui respire.

LE FRUIT

Ô conscience infinie
qui émerge comme un élixir, tu vis dans mon corps,

Comme la glace, j'ai fondu dans le feu de l'Amour.
Alors que le soleil de la connaissance se levait,
la rosée de l'ignorance s'est évaporée.

Celle qui tranquillise son esprit par le souffle
et dont la pratique intérieure devient mûre
n'est plus jamais perturbée par la faim, ou par la soif,
il ou elle ne sont plus torturés par le monde,
le sens de leur vie s'est réalisé.

LA ROSE

Je me suis glissé par le portail
du jardin merveilleux.
J'ai réalisé l'union des Amoureux,
j'ai bu l'Elixir du Lac de l'Ambrosie,
j'ai transcendé les obstacles
je suis libérée de la douleur.

Samaya est morte pour le monde
mais Samaya vit pour toujours partout.

Ceci est venue par la grâce de mon Ami
et c'est la réalisation,
Ô Samaya de l'essence de ta vie.

LES SAVIESES

Oh! Samaia, has esdevingut
enterament tot l'univers.

Has esdevingut
els Cinc elements,
la terra, el cel,
la llum, les tenebres i els vents.

Si coneixes veritablement això,
aleshores esdevens això que ja ets.

LA DEVOCIÓ

Oh! Samaia, les flors que ofereixes
al teu Enamorat són també
Ell mateix, i són el teu ésser en tu mateixa,
i ets l'ofrena del foc,
i ets l'ofrena de l'aigua,
ets la Divina medicina,
ets l'alè que Ell respira.

EL FRUIT

Oh! consciència infinita
que emergeixes com un elixir, vius en el meu cos,

Com el glaç, m'he fos en el foc de l'Amor.
Llavors quan el sol del coneixement s'ha llevat,
la rosada de la ignorància s'ha evaporat.

Aquella que tranquil·litza el seu esperit per l'alè
i en la pràctica interior esdevé madura,
no és mai més pertorbada per la fam, o per la set,
ell o ella no són mai més pertorbats pel món,
el sentit de llur vida s'ha realitzat.

LA ROSA

M'he deixat lliscar pel portal
del jardí meravellós.
He realitzat la unió dels Enamorats,
he begut l'elixir del Llac de l'Ambrosia,
he transcendit els obstacles,
m'he alliberat del dolor.

Samaia és morta pel món
però Samaia viu per sempre arreu.

Això ha vingut per la gràcia del meu Amic,
i és la realització,
Oh! Samaia de l'essència de la teva vida.

BHARATANATYAM

Teatre-Dansa clàssic del sud de l'Índia

Un codi universal que travessa el temps i l'espai

Els seus orígens daten entorn al segon mil·lenni aC.

El Bharatanatyam es dansava en el temple per les “devadasis”, noies que es dedicaven al servei ritual del temple; instruïdes a la dansa i altres arts refinades, gaudien d'una alta consideració social. A l'inici del segle xx un grup de pensadors i artistes pioners entre ells la ballarina Rukmini Devi, salven de l'oblit i renoven l'antic esplendor d'aquest art noble. Fundant la famosa i coneguda Acadèmia de Dansa Kalakshetra “temple de les arts”, a la ciutat de Chennai al sud de l'Índia.

Els textos poètics d'aquest teatre-dansa, provenen del repertori mitològic i representen la gesta dels deus. El “Natyashastra” es l'obra més antiga que s'ha trobat sobre el teatre, la dansa i la música. Estudia el llenguatge de les arts de forma sistemàtica i precisa. El Bharatanatyam es un teatre-dansa que representa el joc dels deus i la seva interacció amb el món humà, expressant els nou sentiments fonamentals de l'ànima: l'amor, la joia, la compassió, la còlera, l'heroisme, la por, la indignació, l'estupor i la pau.

Aquesta disciplina mil·lenària elaborada al llarg dels segles, es una expressió poètica del moviment on la geometria de les línies, la velocitat i la riquesa rítmica, es entren amb el llenguatge de les mans “Mudra”, i la refinada mímica del rostre. El diàleg entre dansa, música, cant i poesia, ens revela com conviuen els llenguatges de l'art.

Lluny de ser una forma estètica en si mateixa, el Bharatanatyam esdevé una ciència subtil de vida que convida a conèixer-se a si mateix i a llegir en la realitat la profunda bellesa que pertany a un altre pla de l'ésser, aquell diví.

*“ On van les mans, va la mirada,
on va la mirada, es dirigeix l'esperit,
allà on es posa l'esperit es manifesta un estat d'ànim,
on s'intensifica l'estat d'ànim neix la joia.”*

— 1 Coreografia: **ANANDA NATANA**

Raga o melodia: Kedaram, Tala o ritme: Mishra Chapu (7)

Compositor: Muthuswami Dikshitar, Coreografia: Leela Samson

Llengua: sànscrit

Shiva, es el ballarí còsmic que viu al cor de cada ú,
ell és pols de la vida.

Jo prenc refugi en Shiva entrelaçat amb la seva estimada Shakti.

La seva forma es brillant y lluminosa como milers de sols junts.

Ell concedeix coneixement i alliberació.

El seu cos és el univers sencer.

Protector dels éssers humils.

Concedeix la visió de la seva extraordinària dansa
als savis Padanjali y Vyaghrapada.

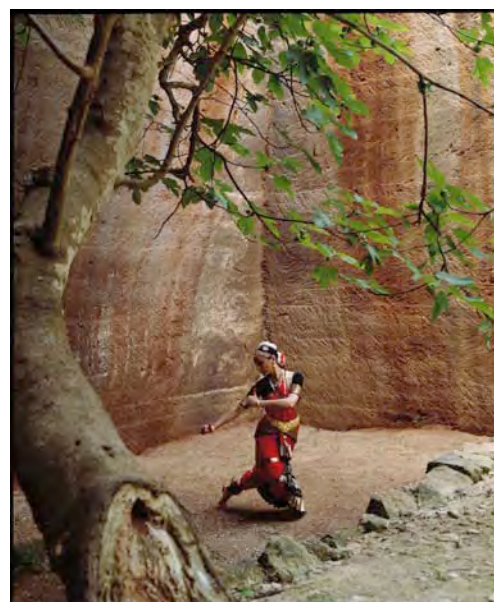

foto: Melina Mulas

La lluna creixent i les estrelles son els seus ornaments,
la seva gola és de color blau.
Acull la deessa Ganga en el seu cap, deixant que les aigües flueixin
entre els seus espessos cabells.
Ell és el senyor del univers que viu a les altes muntanyes,
i va vestit amb una pell de tigre.
El seu cor es desfà oferint l'exquisit nèctar de l'amor i
esta ple de compassió,
Es el pare de Guruguha (Muruga) el gran savi que coneix els Vedes.
Shiva elimina el mal, difonent la infinita no-dualitat.
amb la música i la dansa respon a las preguntes dels seus devots.

foto: Melina Mulas

— 2 *Coreografia*: Cançò de bressol **NIRAJANAM**

Raga o melodia: Kuranji, Tala o ritme: Kanda Chapu (5)

Compositor: Anna Maacharya, Coreografia: Gayatri Balagurunathan

Llengua: telegu

Mahalakshmi, ets la preciosa filla de l'Oceà, el lotus és el teu estatge.
Per tu deessa de l'abundor i de la bona sort, danso aquesta cançó de bressol.

La teva mirada es rapida com el fluir dels peixos,
el teu coll és fi i blanc com una petxina,
els seus pits plens i delicats.
Els teus cabells llargs i foscos dansen amb el vent
Les teves mans son suaus com pètals del lotus,
esplèndides les joies que envolten la teva cintura,
Vesso poc a poc aigua perfumada de sàndal sobre el teu cos.

Deessa Lakshmi, ets la reina de Lord Venkateshwara,
en el temple de Tirupadi, tu vius en el seu cor.
Mare Universal, que concedeixes prosperitat i abundància a tots,
a tu et dedico "nirajanam",
(el ritual de la llanterna de foc que gira circularment).
Flors fragants t'ofereixo,
mentre dolçament t'adorms al costat de lord Vishnu.

— 3 *Coreografia*: **TILLANA MADHUVANTI**

Raga o melodia: Madhuvanti, Tala o ritme: Adhi (8)

Coreografia: Leela Samson, Compositor: Lalgudi Jaya Raman

Llengua: tàmil

La dansa que tanca l'espectacle, es una Tillana dedicada a Krishna.
La Tillana es un tipus de coreografia que demana un profund coneixement del Bahratanatyam. Es una dansa joiosa i brillant, essencialment rítmica, amb elegants posicions esculturals i un gradual augment de la velocitat i de la complexitat compositiva. Cap al final, i ha un breu text poètic:

*“Quan penso amb tu, el meu cor es commou i batega sentint la teva
enyorança, estimat meu tu i jo som un.
Krishna has robat el meu cor,
Tu vius en el meu cos, en els meus somnis,
no puc imaginar-me mai mes separada de tu”.*

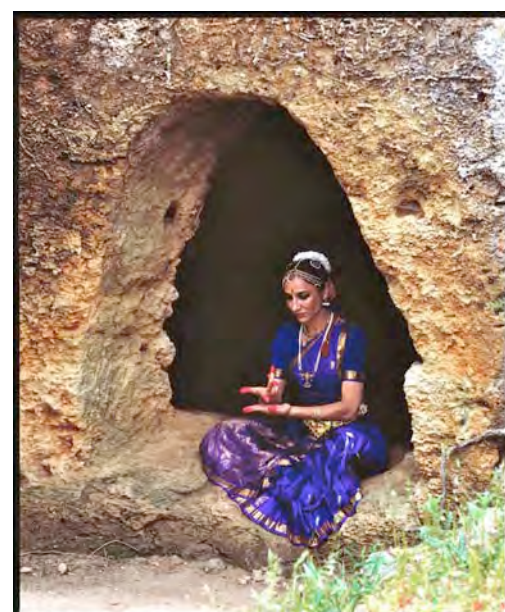

foto: Melina Mulas

Cor Àkan - Associació Àkan

El Cor Àkan forma part de l'Associació Àkan, de fet, en representa un dels seus trets essencials: junts, persones de diferents terres i de diferents cultures, amb problemàtiques difícils de vida, fan una cosa en comú: canten!, i intenten, a la vegada que fer-se visibles, proclamar el dret a l'existència, viure també el dret a la felicitat, que, en aquests moments, pot ser a través de la música, del cant coral. En els concerts que hem fet es possibilita també el coneixement de la persona immigrada, des d'altres punts de mira, la música ajuda a veure les persones en altres dimensions, fent-les més properes i ajudant a descobrir-ne potencialitats que enriqueixen el nostre viure comú.

L'Associació vol ajudar a donar instruments a persones immigrades perquè, enmig de les seves realitats, sovint en dificultats extremes, puguin tirar endavant. D'aquesta manera, cada setmana, tres dies, fem unes classes de llengua catalana i d'alfabetització a les quals hi ha inscrites unes 130 persones, en la seva majoria analfabetes. Com que un dels objectius més fermes de l'associació és el suport als processos formatius de les persones, l'aposta per l'educació és tan forta com podem: donem, hem donat, suport a un nombre d'un es 50 persones perquè es formessin professionalment i acadèmicament, en aquest projecte se'ls ha donat suport en habitatge, pagament dels estudis, materials, alimentació, etc, tot allò que era necessari perquè les persones poguessin formar-se.

Els immigrants que acull l'associació procedeixen de les guerres, dels problemes polítics, de la pobresa econòmica, de les malalties... Tots han patit greus situacions de vida i han tingut dificultats per, aquí, poder dur endavant el seu projecte migratori. En aquest sentit l'Associació Àkan intenta ajudar a pal·liar el sofriment del món, és una lluita tenaç per estar al costat de les persones que pateixen i ajudar a obrir per a elles i amb elles un futur més esperançador.

Els homes i dones que han immigrat lluiten per poder treballar i portar els aliments, la salut i la formació a casa, per aconseguir una vida millor pels que han deixat enrere en els seus països d'origen. Els lligams de solidaritat que hi establím sostenen la convivència de les nostres societats i pal·lien el dolor dels més necessitats. Els desitjos són nobles i alts, de construcció d'un món diferent, que es concreta de forma petita en cada persona, com una mostra d'allò que voldríem que fos la vida de la humanitat.

Més enllà de la cultura, la procedència, la religió, la ideologia busquem arribar a l'essència de l'ésser humà, allà on, enmig del dolor i l'alegria, ens trobem i ens sentim a la recerca d'una nova manera d'entendre la vida, en profunditat i fraternitat.

Associació Àkan

Fons Raimon Panikkar

Biblioteca de la Universitat de Girona

El 2008, el filòsof Raimon Panikkar va decidir donar a la UdG la seva biblioteca personal, centrada en la filosofia i les religions, amb un fons únic a Europa sobre hinduisme i budisme.

La inauguració del fons, en el marc del Simposi Internacional de la Càtedra Ferrater Mora de Pensament Contemporani “Raimon Panikkar Intercultural and Interreligious Dialogue” (22-22 de maig de 2015, Tavertet i Girona), consolida la Universitat de Girona com un centre de referència per a l'estudi de l'obra del pensador català i del diàleg entre religions i cultures.

El 28 d'abril de 2008, en el transcurs de l'acte d'investidura de Raimon Panikkar com a doctor honoris causa per la Universitat de Girona, es va fer pública la voluntat del filòsof de llegar a la Biblioteca de la UdG la seva rica biblioteca personal.

Investidura de Raimon Panikkar com a doctor Honoris Causa per la UdG (2008)

Després de la seva mort, el 26 d'agost de 2010, els documents que integren el fons van arribar a la Biblioteca de la UdG. El 2011 va començar la tasca de catalogació, finalitzada gràcies a les aportacions del Consell Social i de la Càtedra Ferrater Mora de la Universitat de Girona.

El fons està integrat per prop de 13.000 llibres i més de 700 col·leccions de revistes. A banda d'exemplars de tota la seva ingent obra en els diversos idiomes en què escrivia i publicava, hi destaquen la filosofia i la religió, que ocupen dos terços de la biblioteca. Encara que la distinció entre aquests dos àmbits no té gaire sentit en el context de la personalitat, la vida i l'obra de Panikkar, ens pot ser útil a efectes d'ordenació i anàlisi del contingut de la seva biblioteca.

El trasllat de la Biblioteca de Raimon Panikkar a la UdG (2010)

Així, hi trobem representats tots el gran autors de la filosofia occidental, de Plató a Heidegger, passant per Leibniz, Kant i Kierkegaard. Ja des d'aquí, però, se'ns fa present el pes de l'espiritualitat dins la col·lecció, amb l'àmplia representació de les obres de sant Agustí, sant Tomàs, del mestre Eckhart, de Teilhard de Chardin, de Maritain, d'Eliade.

Pel que fa a la filosofia occidental, s'hi fa palès el seu interès per la filosofia de la ment i la metafísica, la mística, l'epistemologia i la filosofia de la ciència, amb un molt menor però notable relleu de les obres orientades al vessant sociopolític de la filosofia i l'ètica, que delaten un interès en el pacifisme, gens estrany en una persona que va conviure amb la Guerra Freda i que va viure els anys 60 i 70 als Estats Units.

La biblioteca de Raimon Panikkar a Tavertet

Segurament és igualment reveladora, tot i que poc sorprenent, l'absència o l'escassa representació de corrents com ara el materialisme, l'ateisme, l'empirisme, la lògica, el nihilisme, l'escepticisme, l'agnosticisme, el realisme o la filosofia analítica.

Pel que fa a la religió, o millor dit, a les religions –el veritable nucli de la biblioteca panikkeriana–, hi trobem altra vegada la preocupació per la ciència i la seva relació amb les espiritualitats, una forta presència del misticisme i, dins l'àmplia cobertura de la teologia, una incidència especial en la cristologia i l'antropologia teològica.

És, evidentment, el cristianisme –i més encara, el catolicisme– el que conforma l'eix d'aquest apartat, però, atesa l'expertesa i dedicació de Panikkar, el fons d'història de les religions i de religions comparades és d'una riquesa singular. En aquest àmbit, tot i que hi veiem representades la major part de creences, el miler de volums dedicats a les espiritualitats del subcontinent indi, hinduisme i budisme essencialment, configura el caràcter extraordinari d'aquesta biblioteca.

Col·lecció sobre hinduisme al Fons Raimon Panikkar

Altra vegada és remarcable i potser lògic l'aparent escàs interès en temes com l'ateisme i el laïcisme, però igualment en el culte als sants, en la pràctica

religiosa, en les funcions pastorals i tasques sacerdotals, i també en els ordes i congregacions, incloent-hi l'Opus Dei, així com la relativament menor presència de les altres confessions cristianes (ortodoxa, corrents protestants).

Més enllà de la filosofia i la religió, només caldria remarcar un cert interès per la sociologia, la política i l'antropologia i la rellevant col·lecció de literatura en diverses llengües (anglesa, espanyola, catalana, alemanya, francesa...), com correspon a una personalitat poliglota. No resulta estranya aquí la notable presència de poesia i de temàtica espiritual o religiosa.

L'obra de Raimon Panikkar a la Biblioteca de la UdG

Molts dels volums de la Biblioteca de Panikkar contenen dedicatòries dels seus autors (E. M. Cioran, Martin Heidegger, Hans Küng, Octavio Paz, Peter Sloterdijk, Ramon Xirau...), així com referències als treballs de Panikkar. No ens trobem doncs davant una biblioteca de col·leccionista sinó davant de la biblioteca de treball, llegida, rellegida i anotada, d'un pensador prolífic.

L'hemeroteca de Raimon Panikkar és també, a més d'extensa, singular. La major part dels títols, en diverses llengües i de les més diverses procedències, no són disponibles a cap altra

biblioteca universitària del país i hi sobresurten les àmplies col·leccions de revistes en els camps de l'estudi de les religions i de la filosofia: *Daedalus, Eastern buddhist, Ecumenical review, Esprit, Journal of consciousness, Journal of Dharma, Journal of the American Academy of Religion, Philosophy east and west, Philosophy today, Revue philosophique de Louvain, Theological studies, Harvard theological review, Thomist, Zeitschrift fur religions uns Geistesgeschichte...*,

Els Fons Raimon Panikkar a la Biblioteca de la UdG

El fons rep visites de molts investigadors interessats en Panikkar, atès que la seva biblioteca està totalment vinculada a la seva vida, al seu pensament i a la seva obra, molt marcada pels diferents llocs on el pensador català va viure: Barcelona, Bonn, Madrid, Salamanca, Roma, Milà, Benarés, Santa Barbara (Califòrnia), Tavertet.

El generós llegat de Panikkar converteix Girona també en *terra panikkeriana* i reforça la vocació internacional i intercultural de la Universitat de Girona.

Ex-libris

Ex-Libris del Fons Raimon Panikkar de la Universitat de Girona

El Fons Panikkar forma part dels Fons Especials de la Biblioteca de la Universitat de Girona, que ja inclouen les biblioteques i arxius de personalitats com ara Josep Ferrater Mora, Jaume Vicens Vives, Pierre Vilar i Prudenci i Aurora Bertrana.

